

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

YÜKSEKÖĞRETİM
POLİTİKALARINDA

Yeni **YÖK**

YÜKSEKÖĞRETİM
POLİTİKALARINDA

Yeni **YÖK**

2014'TEN
SONRASI

ÖNSÖZ

Ülkemizin kalkınma yolundaki 2023 hedeflerine ulaşması, ancak nitelikli bilgi ve nitelikli insan gücüyle mümkündür. Bu bağlamda Yeni YÖK olarak pek çok proje planladık ve hayata geçirdik. Bu projeleri gerçekleştirirken ülkemizin önceliklerini ve bu alanlarda dünyadaki eğilimleri dikkate alarak her adımda kalite ve nitelikli bilgiyi öncelikli kılmaya çalıştık. Bu projelerimizi, akademinin ve toplumun önünde, katılımcı bir şekilde gerçekleştirmeye özen gösterdik.

Bu düzenlemelerin bir kısmı, Yeni YÖK'ün girişimiyle başlayan süreçlerde yasal dayanaklara kavuşturulmuş olup bir kısmı da kendi iç düzenleme ve mevzuatımızla hayata geçirilmiştir. Şunu ifade etmek isterim ki; aşağıda bahsedeceğim girdi ve süreç odaklı çalışmaların hepsi, Kasım 2014'den, yani başkan olarak göreve gelişimizden bu yana başlatılmış olan proje ve çalışmalardır.

Bu kitapçıkta; Yeni YÖK'ün **kalite eksenli büyüme, ihtisaslaşma, öncelikli alanlar, nitelikli bilgi ve nitelikli insan gücü, yetki devri ve politika üreten yeni YÖK** gibi kavramlar temelinde şekillendirdiği proje ve çalışmaların bir kısmı özetlenmiştir. Bu yeni ve yenilikçi girişim ve projelerimiz, aynı zamanda kullandığımız Yeni YÖK kavramının da gerekçelerini sunmaktadır. YÖK olarak rutini sürdürmeyi kendimiz için bir görev tanımı olarak yeterli görmüyoruz; kendimizi ve sistemi sürekli yenilemek, yeni projelerle heyecanımızı sürekli kılmak istiyoruz. Bilimin en fazla ihtiyaç duyduğu, laboratuvarlar, kadrolar, alt yapı ve mekânlar olmayıp bilim aşkıdır. Ancak bilim aşkını, şevkini ve azmini, eğitim kurumlarımızda yeshettiğimiz nispette bilimsel faaliyetlerin gelişeceğine ve ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Başlattığımız, gerçekleştirdiğimiz ve sürdürdüğümüz bütün proje ve çalışmalar, Türk yükseköğretim sistemini “seçkin” bir anlayışla yeniden kurguladığımızı göstermektedir. Bu seçkinlik, sistemin bütününe yönelik olmak üzere; üniversite, öğretim üyesi ve öğrenci bazında “başarıya dayalı seçkinlik”tir. Yükseköğretimin kurumsal ve bireysel bütün unsurlarının artık kalite, keyfiyet, nitelik ve başarı ile temayüz etmesini, ortaya konulan başarının görünür kılınmasını; bireysel ve kurumsal düzeyde ödüllendirilmesini istiyoruz ve bunun için çalışıyoruz. Bilenle bilmeyenin, üretenle üretmeyenin tefrik edilmesini önemsiyoruz.

Bütün bu yapısal değişiklikler, hayata geçirilen projeler ve sağlanan burslar, elbette güçlü bir devlet desteği ile mümkün olmuştur. Bu vesile ile Yükseköğretim Kurulu ve tüm akademi camiası adına, Muhterem Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a bizlere duyduğu güven ve yükseköğretim ile ilgili verdiği sınırsız destekler için teşekkür etmeyi tabii bir hakşinaslık olarak görüyoruz. Bu güven ve destekleri ileriye doğru daha emin adımlarla yürümemiz konusunda bizleri cesaretlendirmektedir.

Son olarak, bu denli faaliyeti kısa bir zaman aralığında gerçekleştirmek kolay olmayıp yapılanlar ancak ehliyetli ve heyecanlı bir ekiple gerçekleştirilebilirdi. Ekibimizdeki Yürütme Kurulu ve Genel Kurul üyelerimize, danışmanlarımıza, rektörlerimize ve kurum personelimize katkılarından dolayı teşekkür ediyorum. Yenilikçi girişim ve projelerimizi sürdürmeye, kalite çitasını yükseltmek için çalışmaya devam edeceğiz.

Saygılarımla....

Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç
YÖK Başkanı

YÜKSEKÖĞRETİMDE YAPISAL DEĞİŞİKLİK İÇİN ANA PROJELER 6

- Kalite Kurulunun Kurulması: Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreçlerinin Kurumsallaşması 6
- Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma..... 7
 - a. Bölgesel Kalkınma Öncelikli Üniversiteler 7
 - b. Araştırma Üniversiteleri..... 7
- 100/2000 Projesi ve Doktora Derecesine Sahip İnsan Kaynaklarının Nicelik ve Nitelik Olarak Artırılması..... 8
- Hedef Odaklı Uluslararasılaşma10

EĞİTİM-ÖĞRETİMDE KALİTE HEDEFLİ KARARLAR 15

- Yükseköğretime Giriş Sisteminde Baraj Puanının Yükseltilmesi15
- Tıp, Hukuk, Mühendislik, Mimarlık ve Öğretmenlik Programlarında “Başarı Sıralaması Şartı” Getirilmesi.....15
- Doktora Programları Kriterlerinin Yükseltilmesi16
- Kılavuzda Akredite Programlara Yer Verilmeye Başlanması16
- Temel Bilimlere Özel Önem Verilmesi16
- Yabancı Dille Eğitim-Öğretim İlkelerinin Güncellenmesi16

YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİLİKÇİ GİRİŞİMLER, PROJELER VE DÜZENLEMELER 17

- Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)17
- Akademik Teşvik Sistemi17
- YÖK-TEBİP (Temel Bilimlerde Üstün Başarı Sınıfları).....19
- Hedef Odaklı Araştırma Görevlisi Kadro Tahsisi19
- YÖKDİL Sınavı (Alana Özgü Yabancı Dil Sınavı).....20
- Doktora Sonrası Araştırmacı İstihdamı (Post-doc).....20
- Ücretli Araştırma İzni20
- Proje Tabanlı Uluslararası Değişim Programı20
- Emekli Öğretim Üyelerinin Sözleşmeli Olarak İstihdam Edilmesi.....21
- Denklik ve Tanımda Yeni Gelişmeler21
- Vakıf Yükseköğretim Sisteminde Düzenlemeler.....21
- Yükseköğretimde Engelsiz Eğitim ve Erişim Çalışmaları.....22
- YÖK Ödülleri22
- Yükseköğretim Dergisi.....22

MEZUN-İSTİHDAM İLİŞKİSİNE YÖNELİK DÜZENLEMELER 23

- Yükseköğretim Eğitim Programları Danışma Kurulu.....23
- Meslek Yüksekokulları Koordinasyon Kurulu23

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞ BİRLİĞİNE YÖNELİK DÜZENLEMELER 24

- MYO'ların Organize Sanayi Bölgelerinde Açılmasının Teşvik Edilmesi.....23
- İş Yeri Odaklı Eğitimin Teşvik Edilmesi23
- Bilimsel Araştırma Projelerinde Lisansüstü Öğrencilerin Bursiyer Olarak Desteklenmesi23
- Üniversitelerde Sermaye Şirketi Statüsünde Teknoloji Transfer Ofisleri Kurulması.....24
- YÖK-Aselsan Doktora Programları.....24

YÖK BURSLARI 26

- Bir Türkiye Projesi: 100/2000 YÖK Doktora Bursu.....26
- YÖK-YUDAB (Yurtdışı Doktora Araştırma Bursu).....26
- YÖK-TEBİP (Temel Bilimlerde Üstün Başarı Sınıfı Bursu)27
- YÖK Başarı Bursları (Belli Alanlarda Başarılı Öğrencilere Verilen Burslar)27
- Yurtdışında Türkoloji Bölümlerindeki Başarılı Öğrencilere Burs.....27
- Yabancı Öğrencilere Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora Bursu28
- Yabancı Dil Eğitimi Bursu.....28
- Araştırma Yapacak Lisansüstü Öğrenciler için Burs28

YÖK DİJİTAL SİSTEM ÇALIŞMALARI VE VERİ PAYLAŞIMI 29

- YÖK Atlas.....29
- YÖK Akademik.....29
- Ulusal Tez Merkezi30
- E-Devlet Sistemi Üzerinden Yürütülen İşlemler30
- Üniversitelerde E-Kayıt Dönemi30
- YÖK Kariyer (Akademik Kariyer Platformu)30
- YÖK Mobil.....31

YÖK KONFERANSLARI VE ÇALIŞTAYLARI 32

I

YÜKSEKÖĞRETİMDE YAPISAL DEĞİŞİKLİK İÇİN ANA PROJELER

Kalite Kurulunun Kurulması: Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreçlerinin Kurumsallaşması

Türkiye’de bağımsız bir Kalite Kurulunun bulunmaması, onlarca yıldan beri tartışılmakta olup bu durum, Avrupa yükseköğretim alanında ülkemiz için en büyük eleştiri konusunu oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirilmesi, program akreditasyonlarını yapacak kurumları yetkilendirme ve YÖK’ün eğitime ilişkin kararlarının bağımsız bir gözle değerlendirmesini yapıp kamuoyu ile paylaşarak sistemin kalite güvencesi kapsamında otokontrolünü sağlamak üzere bir Kurulun kurulması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Kalite merkezli büyüme ve buna bağlı tüm yapısal süreçlerin iyileştirilebilmesi ve geliştirilebilmesi için ana araçlardan birisi olarak görülen bağımsız Kalite Kurulu, Yeni YÖK’ün birinci hedefi olarak belirlendi. Bir taraftan kanuni süreç için girişimlerde bulunulurken diğer taraftan da YÖK’ün kendi yetki alanında 23 Temmuz 2015’te yayımlanan bir Yönetmelikle Yükseköğretim Kalite Kurulu kuruldu. YÖK’ün başlatmış olduğu girişimler sonucunda Kurulun bağımsız bir yapı haline dönüştürülmesi hususu, hükümet programına girdi ve 1 Temmuz 2017 tarihli yasa ile ülkemiz idari ve mali açıdan bağımsız bir Kalite Kurulu’na sahip oldu.

Yükseköğretim kurumlarımızda kalite güvencesine ilişkin farkındalığın artırılması ve kalite kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yükseköğretim kurumlarının kurumsal dış değerlendirme sü-

reci başlatıldı. Bu kapsamda kendilerinden eğitim-öğretim, araştırma ve toplumsal katkı faaliyetleri ile idari hizmetlerini, kalite düzeylerine ilişkin ulusal ve uluslararası kalite standartları uyarınca gözden geçirmesi, iç kalite güvence sistemini kurması, her yıl iç değerlendirme raporlarını hazırlayarak Yükseköğretim Kalite Kuruluna ilemesi, beş yıl içinde en az bir kez olmak üzere Kurumsal Dış Değerlendirme programına dâhil olması beklenmektedir. Bu program kapsamında her yıl 40-50 yükseköğretim kurumunun dış değerlendirmesinin yapılması planlanmış olup son iki yıl içinde 70 yükseköğretim kurumunun dış değerlendirmesi tamamlanmıştır. Yükseköğretim kurumlarının hazırlamış olduğu iç değerlendirme raporları ve dış değerlendirmesi tamamlanan kurumların geri bildirim raporları, ilgili kurumların resmi web sayfalarında yayımlanmakta; ayrıca tüm raporlara Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun resmi web sitesinden de ulaşılabilir.

Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma

Sayıları gün geçtikçe artan üniversitelerin birbirine benzemeleri ve aynı misyona sahip olmaları, sistemin gelişimi ve ilerlemesini engelleyen bir durum olarak değerlendirildiğinden dünyada pek çok ülkede misyon farklılaşmasına önem verilmektedir. Ülkemizde de yükseköğretim sisteminde üniversite sayısı 200'ü geçmiştir. Yeni YÖK olarak, üniversitelerimizin birbirinin kopyası olmaması ve üniversite olmanın şümulü yapısından uzaklaşmadan üniversitelerin belli alanlarda odaklaşması, farklı değerler üretebilmesi, bölgelerine katkı sağlaması, araştırma kapasitesi yüksek olanların bu kapasitelerini artırması için **Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesini** başlattık. YÖK'ün başlatmış olduğu girişimle onlarca yıldır konuşulan "*yükseköğretimde ihtisaslaşma*" konusu, Temmuz 2017'de kanuni bir zemine kavuştu. Bu proje hâlihazırda aşağıdaki başlıklar kapsamında iki koldan yürütülmektedir:

Bölgesel Kalkınma Öncelikli Üniversiteler

Dünya örneklerinde olduğu gibi üniversitelerimizin geniş misyonlarının yanında akıllı uzmanlaşmayı ve bölgesel kalkınmada rol sahibi olmayı öne koyan çalışmalarını üretebilmeleri için özellikle gelişmekte olan bölgelerimizdeki üniversitelerimizin aktif bir rol alması beklenmektedir. Bu alanda 41 üniversite YÖK'e sundukları projelerle bölgesel kalkınma için bir misyon hedeflediğini beyan etti ve bunların arasından beş üniversite seçildi. Bu üniversiteler, bölgelerinde tarım

ve havza bazlı kalkınma, hayvancılık, sağlık ve çevre, jeotermal, tekstil, dericilik ve seramik alanlarında çalışmalarda bulunmaktadır. Bu üniversitelere her yıl yenilerinin ilave edilmesi planlanmaktadır. Bu üniversitelerin seçiminde; (a) üniversitenin mevcut durumuna yönelik parametreler, (b) bölgenin mevcut durumuna yönelik parametreler ve (c) bölge-üniversite ilişkisine yönelik parametreler olmak üzere gerçekleştirdikleri faaliyetler ve bunların çıktıları dikkate alındı. Süreç, başta Kalkınma Bakanlığı, kalkınma ajansları olmak üzere ilgili bakanlık ve kurumlarla işbirliği halinde yürütülmektedir.

b Araştırma Üniversiteleri

Ülkemizin öncelikli hedefleri ve alanları kapsamında nitelikli bilgi üretmeyi teşvik etmek, araştırmacı doktora sahibi insan sayısını artırmak, disiplinlerarası çalışmaları ve işbirliklerini teşvik etmek, uluslararası işbirliklerini güçlendirmek ve Türk üniversitelerinin uluslararası görünürlüğünü artırmak amacıyla başlatılan bu proje için araştırma alanında güçlü üniversiteleri belirlemek üzere 2006 öncesinde kurulan üniversitelerin başvurusuna açık olan çağrıya 58 üniversite niyet beyanında bulundu.

Nitelikli bilgi üretme, araştırma yetkinliği yüksek doktoralı insan kaynağı yetiştirme, ürettikleri patent, proje, alınan atıflar, uluslararası sonuç üreten işbirlikleri, ulusal ve uluslararası destekler, 100/2000 projesindeki performansı gibi kriterlere bakılarak 11 asıl, beş aday üniversite araştırma üniversitesi olarak belirlendi. Ayrıca, bu üniversiteler için TÜBİTAK tarafından yeni destek programları başlatıldı.

11 asıl araştırma üniversitesi: Ankara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Gebze Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul Teknik Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

5 aday araştırma üniversitesi: Çukurova Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi.

Bu üniversitelerin performansları belli zaman aralıklarında değerlendirilecek ve değerlendirme sonucuna göre gerekli görüldüğü taktirde değişiklikler yapılacaktır.

100/2000 Projesi ve Doktora Derecesine Sahip İnsan Kaynaklarının Nicelik ve Nitelik Olarak Artırılması

Ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri ile doktoralı insan sayısı arasında doğrudan bir ilişki vardır. Nitelikli bilgi üretmede akademik hayatın en önemli aşaması olan doktoralı insan sayısını nitelikten taviz vermeden artırmak esastır. Ülkemizdeki kişi başına doktoralı insan ortalaması, AB ortalamasının gerisinde olduğundan bu sayıyı arttırmak üzere çalışmalar başlatıldı. Bu kapsamda, ilk olarak ülkemizin ve bilim hayatımızın öncelikli 100 alan tespit edildi. Daha sonra bu alanlarda doktoralı insan yetiştirmek üzere süreç başlatıldı. Araştırma kabiliyetine sahip doktoralı insan kaynağını arttırmak, disiplinler, kurumlar ve ülkeler arası işbirliğini güçlendirmek amacıyla “100 Öncelikli Alanda 2000 Öğrenciye Doktora Burs Programı” uygulamaya konuldu. Ayrıca, bu alanlara araştırma görevlisi kadroları da tahsis edildi ve en nihayet Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği halinde yurtdışına lisansüstü eğitim için gönderilecek öğrencilerin ağırlıklı olarak bu alanlardan olmasına dikkat edildi. Dolayısıyla bu program, derin bir bakış açısıyla ve ilk defa Yeni YÖK tarafından tespit edilen öncelikli alanlar üzerinde kurgulandı. Proje, doktorada tematik alanları ve disiplinler arası çalışmaları öne taşımaktadır. Bilim hayatımızın geleceğinin teminatı olarak baktığımız **100/2000 Projesi** ile ülkemizde doktora eğitimi farklı bir vizyon kazandı.

100/2000 Projesi “4. Çağrısına Çıkkılan Öncelikli Alanlar”

Afet Tıbbı • Aşı • Biyofizik • Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği • Çocuk Gelişimi ve Beslenme • Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği • Doğal ve Bitkisel Ürünler / Kozmetik Ürünler • Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği • Epidemiyoloji • İç Hastalıkları Hemşireliği • İmmunoloji • İnsan Beyni ve Nörobilim • KBRN (Kimyasal, Biyolojik Radyoaktif ve Nükleer Korunma) • Klinik Eczacılık • Kök Hücre Çalışmaları • Metabolizma ve Kronik Hastalıklar • Moleküler Biyoloji ve Genetik • Moleküler Farmakoloji ve İlaç Araştırmaları • Moleküler Onkoloji • Moleküler Pataloji ve Laboratuvar Tıbbı • Nüfus Hareketliliği ve Göçmen Sağlığı • Rehabilitasyon Tıbbı ve Yardımcı Teknolojiler • Rejeneratif Tıp • Sağlıklı Beslenme ve Gıda Katkı Maddeleri • Tamamlayıcı Tıp • Translasyonel Tıp • Zootekni ve Hayvan Besleme (Yetiştirme ve Hastalıklar) • Antropoloji • Arap Dili ve Edebiyatı /Arap Dili ve Belagati • Bilgi ve Belge Yönetimi • Bilim Tarihi • Davranışsal Ekonomi • Deniz Hukuku • Ermenice • Felsefe • Hadis Usulü • Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi • İletişim Çalışmaları (Halkla İlişkiler ve Reklamcılık; Gazetecilik; Radyo-TV-Sinema) • İslam Felsefesi • İslam Hukuku Usulü • İşaret Dili • Kamu Maliyesi • Klasik Arkeoloji • Köktürkçe • Kudüs ve Filistin çalışmaları • Mantık • Milletlerarası Hukuk • Müzecilik • Okul Öncesi Eğitim • Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyet Tarihi • Özel Eğitim • Para Politikası • Psikoloji • Sağlık Ekonomisi • Siyaset Psikolojisi • Siyasi Coğrafya • Somut Olmayan Kültürel Miras • Taşınabilir Kültür Varlıkları Koruma ve Onarım • Türk İslam Düşüncesi Tarihi • Türk İslam Sanatları • Akıllı ve Yenilikçi Malzemeler • Biyoformatik- Biyoistatistik • Biyomalzeme ve Doku Mühendisliği • Biyomedikal ve Biyomedikal Teknolojiler • Biyoteknoloji • Deniz ve Gemi Mühendisliği • Endüstri Mühendisliği (Yöneylem Araştırması; Tedarik Zinciri Yönetimi) • Gıda Güvenliği ve Gıda Güvencesi • Gıda Üretimi, İşleme ve Teknolojisi • Havacılık Mühendisliği • Hesaplamalı Bilim ve Mühendislik • Hidrojen ve Yakıt Pilleri • İklim Değişikliği • İleri ve Akıllı İmalat • İnşaat Mühendisliği (Yapı, Yapı Malzemeleri; Yapım Yönetimi) • Kutup Çalışmaları • Mekatronik • Mikro ve Nanoteknoloji • Optik, Elektrooptik ve Fotonik • Orman Ürünleri ve Teknolojisi • Otomotiv (Elektrikli ve Hibrit Araçlar) • Polimer Bilimi ve Teknolojisi • Robotik, Yapay Zeka ve Makine Öğrenmesi • Sensör Teknolojileri • Su Ürünleri ve Balıkçılık Teknolojisi • Sürdürülebilir Ormanlık • Sürdürülebilir Tarım • Sürdürülebilir ve Akıllı Ulaşım • Telekomünikasyon • Termoakışkan • Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri • Veri Bilimi (Büyük Veri, Veri Madenciliği, Veri Depolama ve Veri Analitiği, Örüntü Tanıma) • Web Teknolojileri ve Bulut Bilişim • Yakıtlar (Fosil ve Biyo) ve Yanma • Yenilebilir Enerji ve Enerji Depolama • Mimarlık • Peyzaj Mimarlığı • Şehir ve Bölge Planlama

► Hedef Odaklı Uluslararasılaşma

Bilim hayatı canlı bir organizmadır. Uluslararası bir hüviyeti olup yaşadığı iklim bütün dünyadır. Bilim hayatımızın gelişmesi ve yükselmesi, ancak küresel gelişmeleri takip etmesi ve kuracağı ağlar ve her boyutta değişimlere ayak uydurması ile mümkündür. Bunun için uluslararasılaşma çalışmaları önemsendi ve hedef odaklı bir planlama yapıldı. İlk defa “Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi” hazırlandı. Bu kapsamda başlatılan girişimlerle şunlar gerçekleştirildi:

- Yabancı uyruklu öğrenci sayımız 2014 yılında **48.183** iken 2018’de **123.318**’e sıçradı.
- 57 üniversitemiz, 16 ülke ile toplam 207 ortak eğitim-öğretim protokolü imzaladı.

- Yükseköğretim alanında “1982’den Kasım 2014 tarihine kadar” yani **32 yılda 15 ülke** ile iş birliği mutabakat zaptı imzalanırken, yaklaşık üç yılda **30 ülke** ile YÖK Başkanı ve ilgili ülkenin Bakanı düzeyinde mutabakat zaptı imzalandı. Bu mutabakat zabıtları sadece iyi niyet beyanı olmayıp tanınan üniversitele-

rimizin ve ülkemize gelen yabancı uyruklu öğrencilerin sayısını, akademik işbirliklerini, ortak programları, hoca ve öğrenci hareketliliğini artırdı, ülkemizin görünürlüğüne katkı sağladı.

- Yeni YÖK olarak ilk defa ülkemizde **İslam Üniversiteleri Rektörler Konferansı** düzenlendi. 37 ülkeden 334 rektörün katılımıyla İslam Dünyasında Yükseköğretim Alanının Oluşturulması Temalı bu konferansa 37 ülkeden 334 rektör katıldı. 17 maddelik Ankara Bildirgesi yayınlandı.

- **Ülkemizde ve hatta dünyada daha önce uygulanmamış** olan bir yabancı öğrenci burs programı kurgulandı. YÖK tarafından ülkemizde öğrenim görmesi sağlanan öğrenciler, ülkelerine döndükten sonra kendi ülkelerindeki devlet kurumlarında beş yıl boyunca vazife göreceklendir.
- **Proje Tabanlı Uluslararası Değişim Programı** ile ilk defa öncelikli alanlarda proje tabanlı değişim programı ile üniversitelerimizin yurtdışındaki üniversitelerle proje odaklı işbirlikleri desteklenmeye başlandı.

- “Türk Yükseköğretim Sisteminde Avrupa Yükseköğretim Alanı Reformlarının Uygulanması ve Sürdürülebilirliği” başlıklı **TURQUAS Projesi** başlatıldı. Bu proje ile kalite güvencesine ilişkin farkındalığın artırılması, kalite kültürünün geliştirilmesi, yükseköğretim kurumlarında kurumsal dış değerlendirme sürecinin yaygınlaştırılması hedeflendi.
- Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) 2018 yılı Ülke Karnemizde ciddi iyileşme sağlandı. Yükseköğretim sistemlerinde “şeffaflık”, “tanınırlık” ve “hareketlilik” süreçlerinin artırılması amacıyla 1999 yılında başlatılmış olup ülkemizin de 2001 yılından itibaren üyesi olduğu Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA)’nın (Bologna Süreci) durum değerlendirmesi, belirli dönemlerde Bakanların da katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Bu toplantılarda, her bir AYA ülkesinin durumu/karnesi açıklanmaktadır. 24-25 Mayıs 2018 tarihlerindeki Bakanlar Zirvesi, Paris’te gerçekleşmiştir. Bakanlar zirvesinde yayımlanan raporda Türkiye’nin derece sistemlerinin geliştirilmesi ana başlığı altında “Yeterlilikler Çerçevesi”, “Avrupa Kredi Transfer Sistemi” ve “Diploma Eki” başlığı altındaki **üç konuda da beş üzerinden beş tam puan** olarak önceki döneme kıyasla bu alanda önemli düzeyde yol kat etmesi, Bologna Süreci’ne dahil pek çok Avrupa ülkesinin önünde yer alması, uluslararasılaşma yolunda son dönemdeki en önemli başarıdır.

AKADEMİK YIL AÇILIŞ TÖRENİ

Açılış Töreni, tüm üniversitelerin rektörleri, senatoları ve öğrenci temsilcilerin katılımıyla yapılmaktadır. Bu törenlerde YÖK Başarı ödülleri de tevdi edilmektedir.

AKADEMİK YIL AÇILIŞ TÖRENİ

III

EĞİTİM-ÖĞRETİMDE KALİTE HEDEFLİ KARARLAR

► Yükseköğretime Giriş Sisteminde Baraj Puanının Yükseltilmesi

Bilindiği gibi yükseköğretime giriş puanları 2009 tarihinden sonra üç defa düşürülmüştür. Bu uygulama, girdi esaslı bir olumsuzluk oluşturuyor ve eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkiliyordu. Baraj puanının yükseltilmesi, girdi esaslı bir iyileştirme olup yükseköğretim süreçlerinde kalitenin yükseltilmesi adına önemli bir adımdır.

► Tıp, Hukuk, Mühendislik, Mimarlık ve Öğretmenlik Programlarında “Başarı Sıralaması Şartı” Getirilmesi

Üst sıralamalardan öğrenci alan ve ülkemizin kalkınmasını, toplumun sağlığını, devletin de sağlıklı işlemlerini etkileyen bazı programlarda öğrenci niteliği son yıllarda düşmüş; ilk on binden öğrenci kabul eden tıp ve hukuk gibi programlar, iki yüz binlerden öğrenci almaya başlamış; mühendislik ve öğretmenlik gibi programlarda ise taban puan oluşmadığından ilk aşamayı geçen hemen herkes bu programlara yerleşmeye başlamıştı. Yükseköğretime giriş sisteminde ilk defa uygulanan başarı sıralaması şartı, tüm bilim hayatı ve akademinin yanı sıra toplumun bütün kesimlerinden destek aldı.

Doktora Programları Kriterlerinin Yükseltilmesi

Doktora derecesi, akademik hayatın en önemli aşaması olduğundan bu programların kriterleri tekrar güncellendi ve geliştirildi.

Kılavuzda Akredite Programlara Yer Verilmeye Başlanması

Akredite programların kılavuzda belirtilmesi, bir taraftan sistemdeki programların niteliğinin yükseltilmesi için üniversitelerimiz arasındaki rekabeti ve programların akreditasyonu teşvik ederken diğer taraftan da öğrencilerimizin ve ebeveynlerinin daha bilinçli bir tercih yapabilmeleri için imkan sunmaktadır.

Temel Bilimlere Özel Önem Verilmesi

Bilimin temeli, matematik, fizik, kimya ve biyoloji olmakla birlikte bazı üniversitelerimizde bu programlara kaydolun öğrenci sayısı son yıllarda büyük düşüşler gösterdi. Rasyonel bir planlama, burs ve teşviklerle bu programlarda doluluk oranları neredeyse yüzde yüze yaklaştı ve bu programlar, hak ettiği yere doğru yükselmeye başladı. Ayrıca YÖK-TEBİP, yani temel bilimler üstün başarı sınıfları oluşturuldu.

Yabancı Dille Eğitim-Öğretim İlkelerinin Güncellenmesi

YÖK-British Council işbirliği ile gerçekleştirilen bir çalışma kapsamında Türkiye’de yabancı dille verilen eğitimin genel bir değerlendirmesi yapıldı ve sorunlu alanlar tespit edildi. Eğitimde yabancı dilin bir pazarlama aracı olmaktan çıkarılması ve yabancı dille eğitimin niteliğini yükseltmek için bir dizi kararlar alındı. Konuya ilişkin iyileştirme süreci ve proje çalışmaları halen devam etmektedir.

YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİLİKÇİ GİRİŞİMLER, PROJELER VE DÜZENLEMELER

► Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)

Yükseköğretime giriş sistemi, gelişen şartlara, ihtiyaçlara ve çağdaş gelişmelere uygun bir şekilde değiştirildi. Puan türleri, 18'den 5'e indirildi. Sınav 3 hafta sonundan 1 hafta sonuna çekilerek, 6 oturumdan 3 oturuma indirildi. Sınav sürecinin eğitim yılı içinde 4 aya yayılmasının getirdiği olumsuzluklar ile lise son sınıf eğitiminin felç olması durumu ortadan kalktı.

Pek çok çağdaş ülkede olduğu gibi, sınavın ilk aşamasında Türkçe ve Temel Matematik'in merkezde olduğu bir sistem getirildi. Sayısal ve sözel okuryazarlık, muhakeme, okuduğunu anlama, analiz etme, akıl yürütme ve eleştirel düşünme konuları öncelendi. İkinci aşamada ise alan yeterliklerinin sorgulanması esas alındı. Temel yeterlilik esaslı, ortaöğretim kazanımlarını odağına alan ve önemseyen, tek bir puanla farklı MYO programlarını tercih etmeye imkân veren, eğitim sürecini aksatan olumsuzlukları ortadan kaldıran ve öğrenciler üzerindeki sınav kaygısını azaltan daha yalın, sade ve kolay anlaşılabilir bir sistem oluşturuldu.

► Akademik Teşvik Sistemi

Üç yıldır uygulanmakta olan bu sistem, temel olarak nitelikli akademik faaliyetleri teşvik ederek akademik faaliyetlerin niteliğini yükseltmek, ülkemizin kalkınma yolunda ilerleyişine katkı sağlamak, bu yolla ülkemizin bilimsel düzeyini uluslararası düzeyde görünür kılmak gibi önemli amaçlar taşımaktadır. Bu kapsamda, üniversitelerimizde 2015 yılından bu yana uygulanmakta olan akademik teşvik

ÜNİVERSİTEYE GİRİŞTE “TEK SINAV” MODELİ

Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)

PUAN TÜRÜ

ESKİ SİSTEM

SINAV TARİHİ

ESKİ SİSTEM

toplam 5 gün
sürüyordu

MART / YGS

1 HAFTA SONU

HAZİRAN / LYS

2 HAFTA SONU

YENİ SİSTEM

bir hafta sonunda başlayıp bitirilecek

HAZİRAN / 1 HAFTA SONU / YENİ SİSTEM

SORULAR

Üniversite sınavında sorular, önceden olduğu gibi Milli Eğitim müfredatından oluşmaktadır.

Baraj puan uygulaması devam edecek olup belli alanlarda uygulanan başarı sıralaması şartı da devam etmektedir.

sisteminde öğretim elemanlarının proje, araştırma, yayın, tasarım, sergi, patent, atıf, uluslararası tebliğ ve ödül gibi faaliyetleri dikkate alınarak bir akademik teşvik puanı hesaplanmakta ve bu puana göre öğretim elemanlarına her ay akademik teşvik ödeneği ödenmektedir.

► YÖK-TEBİP (Temel Bilimlerde Üstün Başarı Sınıfları)

Yeni YÖK olarak Türkiye'nin kalkınmasında **öncelikli alanların** başında gelen Temel Bilimlere ilişkin yükseköğretimde örneği olmayan bir uygulamayı hayata geçirdik. Türkiye'nin Temel Bilimler (Fizik, Kimya, Matematik, Biyoloji) programlarına ilk üç sırada yerleşen öğrenciler için İstanbul Üniversitesi'nde (a) özel bir müfredat, (b) başka üniversitelerin hocalarından da ders alarak farklı üniversitelerin kültürlerini tanıma, (c) her dönem sosyal bilimler ve güzel sanatlardan ders alma, (d) güçlü bir yabancı dil desteği imkânlarıyla özel sınıflar oluşturuldu. Bu projeyi, temel bilimlerde *"geleceğin entelektüel bilim insanı yetiştirme projesi"* olarak tanımlıyoruz.

► Hedef Odaklı Araştırma Görevlisi Kadro Tahsisi

YÖK tarafından ülkemizin öncelikli hedefleri doğrultusunda üniversitemizin araştırma alanlarına nitelikli insan yetiştirmelerine imkân tanıma ve öğretim elemanı eksikliği duyulan alanların ihtiyacının karşılanması amacıyla gerekli mevzuat değişiklikleri yapılmış olup öğretim üyesi dışındaki öğretim elemanı kadroları için belirlenen ilave atama izinlerinin en fazla yüzde yirmi kadarı YÖK tarafından yükseköğretim kurumlarına belirlenen öncelikli alanlarda tahsis edil-

mesi imkânı ve yetkisi, Bütçe kanununda hüküm altına alınmıştır. Bu şekilde ülke ve bilim hayatının öncelik ve ihtiyaçlarının merkezi planlama ve kaynakların verimli kullanılması ile karşılanması yolunda önemli bir adım atılmıştır.

► YÖKDİL Sınavı (Alana Özgü Yabancı Dil Sınavı)

Akademi camiası uzun yıllardır alana özgü yabancı dil sınavı yapılmasını talep etmekte idi. Yükseköğretim tarihimizde ilk defa olarak Fen ve Mühendislik, Tıp ve Sağlık ile Sosyal Bilimler alanlarına özgü dil yeterliliğini belirlemeye yönelik YÖKDİL Sınavı başlatıldı. YÖKDİL, halen İngilizce, Almanca, Arapça ve Fransızca olmak üzere dört dilde yapılmaktadır.

► Doktora Sonrası Araştırmacı İstihdamı (Post-doc)

Dünyada gelişmiş ve hızlı gelişmekte olan ülkelerin üniversitelerinde doktora sonrası araştırmacı (post-doc) çalıştırılmasına yönelik esnek çalışma modeli bulunmaktadır. YÖK'ün girişimiyle, Temmuz 2017'de yapılan yasal düzenlemede post-doc uygulamasına yer verilmiş ve bu uygulamanın devlet üniversitelerimizde de uygulanabilmesine imkân tanınmıştır. Bu uygulama ile üniversitelerimizin araştırma kapasitesinin artırılması amaçlanmıştır.

► Ücretli Araştırma İzni

Dünyada gelişmiş ve hızlı gelişmekte olan ülkelerin üniversitelerinde altıncı yıldan sonra proje tabanlı araştırma izni (sabbatical) kullanılmaktadır. Bu süreç, öğretim üyelerinin kariyerlerinin gelişimine büyük katkı sağlamaktadır. YÖK'ün girişimiyle, Temmuz 2017'de yapılan yasal düzenlemede yer alan sabbatical, artık devlet üniversitelerimizde de uygulanacak olup bu durum, yükseköğretim kurumlarımızın araştırma kapasitesini arttıracaktır.

► Proje Tabanlı Uluslararası Değişim Programı

Ülkemizin kalkınmasında önemli görülen “öncelikli alanlarda” yükseköğretim kurumları tarafından hazırlanan projeler kapsamında yurt dışındaki yükseköğretim kurumları ile işbirliği kurularak öğrenci ve öğretim elemanlarının hareketliliğini destekleyen bir projedir. Destekler, ülkelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre

farklılık göstermektedir. 2016-2017 eğitim öğretim yılında Başkanlığımız tarafından belirlenen alanlarda 18 üniversitemizin 19 farklı ülkeyle değişimini öngören 23 proje; 2017-2018 eğitim öğretim yılı için 22 üniversitemizden, 19 farklı ülke ile toplam 45 proje; 2018-2019 eğitim öğretim yılı için üniversitemizden 26 farklı ülke ile 33 projenin desteklenmesi uygun görülmüştür.

Emekli Öğretim Üyelerinin Sözleşmeli Olarak İstihdam Edilmesi

Öğretim üyesi ihtiyacı sadece yeni kurulan üniversitelerimizde değil, özellikle belli alanlarda diğer üniversitelerimizde de bulunmaktadır. YÖK'ün önerisi ile Temmuz 2017 tarihli yasal düzenlemede yer alan bu imkân ile daha önce sadece az sayıdaki devlet üniversitesi için tanınan bu haktan bütün devlet üniversitelerinin yararlanması ve emekli olan öğretim üyelerinin ilgili bölümün ihtiyacı ve üniversitenin talebi üzerine 75 yaşına kadar çalışabilmesi mümkün hale geldi.

Denklik ve Tanımda Yeni Gelişmeler

Denklik süreçleri yeniden planlandı ve düzenlendi. Halen başvuruların cevaplandırılmasında Batı Avrupa ülkeleriyle kıyaslanamayacak düzeyde hızlı ve olumlu süreçlere sahibiz. Denklik, pek çok ülkede görülmeyen bir şekilde aynı zamanda meslek icrası için de yetkilendirme olduğundan ve bu süreç de tabii olarak uzun vakit aldığından gelişmiş ülkelerde olduğu gibi “tanıma” belgesi de mevzuata sokuldu. Ayrıca online başvuru ve başvuru ile ilgili bilgilenme sistemi de geliştirildi. Önceki yıllara göre aynı sürelerde çok daha fazla işlem yapabilme kapasitesine sahip olundu.

Vakıf Yükseköğretim Sisteminde Düzenlemeler

İlki 1984 yılında kurulmuş olan vakıf yükseköğretim kurumlarının sayısı günümüzde vakıf meslek yüksekokulları dahil olmak üzere 78'e ulaşmıştır. Bu artış, Vakıf Üniversitelerinin kuruluş aşamasından denetleme süreçlerine kadar pek çok alanda iyileştirme amaçlı düzenleme yapılması gereğini doğurmuştur. Bu bağlamda asgari mal varlığı kriterleri yenilenmiş, ülkemizin bölgelerine göre farklı kriterler geliştirilmiş, garantör üniversite yönergesi, satın alma ve ihale süreçleri ile ilgili usul ve esaslar ve asgari mekan standartları, ayrıca eğitim süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik şartlar belirlenmiştir. Yine ilk kez “Vakıf Yükseköğretim

Kurumları Raporu” hazırlanmıştır. Bu raporda vakıf üniversitelerimizin akademik, idari ve mali durumları, merkezi sınavlardaki başarıları, sıralamalardaki yerleri hakkındaki bilgiler ilk defa kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

► Yükseköğretimde Engelsiz Eğitim ve Erişim Çalışmaları

Tüm öğrencilerimizin yükseköğretime erişimini önemseyen bir yaklaşımla engelli öğrenciler için engelsiz eğitim ortamı sağlamaya yönelik yeni projeler ve çalışmalar geliştirildi. Bu yıl, yükseköğretim kurumlarına Mekânda Erişilebilirlik, Eğitimde Erişilebilirlik ve Sosyo-Kültürel Faaliyetlerde Erişilebilirlik olmak üzere üç kategoride bayrak ödülleri, programlarını farklı engelli gruplarına erişilebilir kılan üniversitelerin ilgili programlarına ise “*Engelsiz Program Nişanı*” verildi. Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programların kontenjanının %10’u ise engelli öğrenciler için ayrıldı. Bu konudaki iyileştirme çalışmaları devam ediyor.

► YÖK Ödülleri

İlk kez 2017 yılında başlatılan ve bu yıl da devam eden “*YÖK Üstün Başarı Ödülleri*”, bireysel ve kurumsal olarak iki grupta veriliyor. Bireysel ödüller; Fen ve Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında olmak üzere başarılı bulunan doktora tezleri için veriliyor. Bu ödül, hoca-talebe ilişkisini öne çıkarmakta ve doktora tez sahibi ile tez danışmanına birlikte verilmektedir. Kurumsal ödüller ise yükseköğretim kurumlarına “*Topluma Hizmet*”, “*Uluslararası İş Birliği*”, “*Üniversite-Sanayi İşbirliği*” ve “*Yerel Kalkınmaya Katkı*” olmak üzere dört kategoride verilmektedir.

► Yükseköğretim Dergisi

Yükseköğretim alanındaki küresel ve ulusal düzeylerdeki gelişmeleri duyurmak, üniversitelerimizin başarılarını, uluslararası değer bulan çalışmalarını ve akademisyenlerimizin yükseköğretime yön veren fikirlerini paylaşmak üzere hazırlanan Yükseköğretim Dergisinin ilk sayısı, Temmuz 2016 yılında yayınlanmış olup yılda üç sayı çıkarılmaktadır. Söz konusu dergi, son bir yıldır dijital hale dönüştürülmüş ve elektronik yolla erişime de açılmıştır. Mevcut içeriği ile bilgi paylaşımı ve iletişim yönlerinden yükseköğretim sisteminin paydaşları için önemli bir platform olarak değerlendirilmektedir.

IV

MEZUN - İSTİHDAM İLİŞKİSİNE YÖNELİK DÜZENLEMELER

Türkiye, yükseköğretime erişimde 137 ülke arasında ikinci sıradadır. Bu memnuniyet verici bir gelişmedir. Ancak bunun tehditkâr bir aşamaya geçmemesi için istihdam planlaması yapılması gerekmektedir. Bunun ise program kontenjanları ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. YÖK'ün kontenjan planlaması, ancak paydaşlarla birlikte yapıldığı takdirde rasyonel olabilir. Bu maksatla Yeni YÖK'ün başlattığı girişimle Temmuz 2017 tarihinde iki yasal kurul oluşturuldu.

- 1) Yükseköğretim Eğitim Programları Danışma Kurulu
- 2) Meslek Yüksekokulları Koordinasyon Kurulu

Bu, aynı zamanda YÖK'ün yetki devrini de ifade etmektedir.

► Yükseköğretim Eğitim Programları Danışma Kurulu

Ülkenin ihtiyaç duyduğu alanlarda işgücü yetersizliği ve mezun istihdam ilişkisi ülkemizin geleceği, toplumsal huzur ve küresel rekabet açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kurul vasıtasıyla, artık kontenjan planlamasına; ilgili bakanlıklar, kuruluşlar ve özel sektör temsilcisi olarak TOBB da katkıda bulunacaktır.

► Meslek Yüksekokulları Koordinasyon Kurulu

Ülkemizin beceri odaklı insan kaynağına çok fazla ihtiyacı bulunmakta olup bu okullardaki programların izlenmesi ve programların, sanayinin ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi gerekmektedir. İlgili bakanlıklar, kuruluşlar ve özel sektör temsilcisi olarak TOBB'un da yer aldığı kurul bu amaçlarla kuruldu.

ÜNİVERSİTE - SANAYİ İŞ BİRLİĞİNE YÖNELİK DÜZENLEMELER

MYO'ların Organize Sanayi Bölgelerinde Açılmasının Teşvik Edilmesi

Meslek yüksekokullarında yetişen insan kaynağı profilinin daha fazla sanayi ve iş dünyası odaklı olması gerekirken bu okulların iş dünyası ile ilişkileri zayıf olduğu gözlemlenmektedir. Yapılan düzenlemelerle Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) kurulmuş olan MYO'lardaki öğrenci sayıları da dikkate alınarak buralarda kurulan MYO'lara eğitim desteği verilmeye başlandı.

İş Yeri Odaklı Eğitimin Teşvik Edilmesi

Özellikle Fen ve Mühendislik programlarındaki öğrencilerin beceri odaklı yetkinliklerini yeterince kazanamaması, istihdamlarında sorunlara yol açmaktadır. Gerçekleştirilen düzenlemelerle Fen ve Mühendislik öğrencilerinin son yıllarında bir dönem süreyle işyeri eğitimi yapması teşvik edilecektir.

Bilimsel Araştırma Projelerinde Lisansüstü Öğrencilerin Bursiyer Olarak Desteklenmesi

Bilimsel araştırma projelerinin bütçeleri, ancak bina, cihaz ve sarf malzemelerine harcanırken küresel rekabet için temel unsur olan insan kaynağına ödeme yapılamamakta idi. Gerçekleştirilen düzenlemelerle bu projelerde görev alacak tezli yüksek lisans ve doktora öğrencilerine karşılıksız burs olarak ödeme yapılabilecektir. Bu düzenleme, araştırma ve araştırmacı insan kapasitemizin genişlemesine katkıda bulunacaktır.

► Üniversitelerde Sermaye Şirketi Statüsünde Teknoloji Transfer Ofisleri Kurulması

Orta üstü ve yüksek teknoloji ürünlerinin geliştirilmesi sürecinde üniversitelerde proje tabanlı bilgi üretimi, bilginin teknolojiye dönüşümü ve teknolojinin ticarileştirilmesi önemlidir. Temmuz 2017'deki yasal düzenleme ile devlet üniversitelerimiz de sermaye şirketi statüsünde teknoloji transfer ofisi kurabilecek, böylelikle başta sanayi olmak üzere iş dünyası ile işbirliği geliştirmeleri sürecine önemli katkılar sağlanacaktır.

► YÖK-Aselsan Doktora Programları

ASELSAN, yerli ve milli ürünleri güçlendirmek ve ileri teknoloji ürünleri geliştirmek gibi iki önemli alanda ciddi adımlar atmayı hedeflemiştir. Bu kapsamda 4 araştırma üniversitemizin (ODTÜ, İTÜ, Gebze Teknik, Gazi Üniversiteleri) güçlü alanları tespit edilerek, ASELSAN mühendislerinin kendi çalışmakta olduğu projelerindeki ileri teknolojilerde bu güçlü alanlarda bilimsel çalışmalar üretmesine imkân tanımak üzere YÖK-ASELSAN arasında, lisansüstü eğitim programları için bir protokol imzalanmıştır. YÖK bu süreçte koordinasyon ve yönlendirici bir rol üstlenmektedir. ASELSAN, bir nevi bu üniversitelerin dış kampüsü, açık inovasyon alanı olmuştur. Savunma alanında milli ve ileri teknolojilerin kazanılması, ASELSAN'ın öz kaynaklı projelerinden doktora tezlerinin ortaya çıkması gibi kazanımlar, bu projenin önemli sonuçları olacaktır.

YÖK BURSLARI

Yeni YÖK'ün pek çok alanda başlattığı yurtiçi ve yurt dışı burs programları özel bir kurguya sahip olup yeni ve yenilikçi bir anlayışın ürünüdür.

► Bir Türkiye Projesi: 100/2000 YÖK Doktora Bursu

Ülkemizin ihtiyaç duyduğu nanoteknoloji, robot teknolojisi, yapay zeka, sensör teknolojileri, nesnelerin interneti, robotik, siber güvenlik, kriptoloji, veri madenciliği, insansız hava araçları, akıllı malzemeler, hidrojen ve yakıt pilleri, nükleer enerji, aşı çalışmaları, organik tarım, sürdürülebilir ve akıllı kentler, gen tedavisi ve genom çalışmaları, moleküler onkoloji, KBRN, metabolizma ve kronik hastalıklar, deniz hukuku, milletlerarası hukuk, göç çalışmaları, terör gibi belirlenmiş 100 öncelikli alanda, 2000 kişilik kontenjan ile yılda iki defa çağrıya çıkmaktadır. Binlerce öğrenci bu program sayesinde üniversitelerimizde öğrenim görmektedir. Karşılıksız burs miktarı, 2018 yılı için aylık 2000 TL olarak belirlenmiştir.

► YÖK-YUDAB (Yurtdışı Doktora Araştırma Bursu)

YÖK tarafından ülkemizin kalkınmasında önemli görülen ve Başkanlığımızca belirlenen öncelikli alanlarda, devlet üniversitelerinde doktora eğitimlerinin tez aşamasında olan 400 araştırma görevlisine, en az altı ay en fazla bir yıl süreyle tezleriyle ilgili araştırmalar yapmak üzere araştırma bursu verilmektedir. Burs miktarı, her yıl yeniden belirlenmekte olup bu yıl için aylık 2.500-4.500 TL arasında değişmektedir.

YÖK-TEBİP (Temel Bilimlerde Üstün Başarı Sınıfı Bursu)

2017 yılında Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik programlarına ilk üç sırada yerleşen öğrenciler için üstün başarı sınıfları oluşturuldu. Bu sınıftaki öğrencilere diğer temel bilimler programlarına YKS ile ilk üç sırada yerleşen öğrencilere daha farklı bir miktarda burs verilmektedir. Burs miktarı her yıl yeniden belirlenmekte olup bu öğrencilere eğitimleri süresince 12 ay boyunca 950 lira burs verilmektedir.

YÖK Başarı Bursları (Belli Alanlarda Başarılı Öğrencilere Verilen Burslar)

Ülkemizin kalkınmasının yüksek teknolojinin yanı sıra toprak, su ve hayvancılık gibi alanlarla da ilişkili olduğu gerçeğinden hareketle Temel Bilimler, Ziraat, Orman, Su Ürünleri, Yer Bilimleri gibi programlar ile Veterinerlik Fakültelerine ilk üç sırada yerleşen öğrencilere normal eğitimleri süresince teşvik bursları verilmeye başlandı. Bu durum, bir farkındalık oluşturdu ve bu programlara yönelik alakayı ve doluluğu artırdı. Toplam 36 programa ilk üç sıradan yerleşen başarılı öğrencilere burs verilmektedir. 2018 yılı için belirlenen burs miktarı aylık 700 liradır.

Yurtdışında Türkoloji Bölümlerindeki Başarılı Öğrencilere Burs

Yurtdışındaki üniversitelerde açılmış olan Türkoloji, Türk Dili ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinde eğitim gören lisans öğrencilerine burs verilmeye başlanmıştır. İlk defa uygulanan bu burs programıyla, ülkemizin yurtdışındaki görünümüne ve etkisine katkı sağlayan ilgili programların sürekliliği ve bu programlara başarılı öğrenci çekilmesi amaçlanmaktadır.

Yabancı Öğrencilere Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora Bursu

İlk defa hayata geçirilen bu burs projesinde; belirlenen alanlarda hedef ülkelerin ihtiyaçlarına göre getirilen öğrencilerin eğitimden sonra kendi ülkelerinde devlet kurumlarında vazife almaları şartının kabulü aranmaktadır. Bu burs politikası, ülkemizin uluslararası alanda görünürlüğüne hizmet etmektedir. Yükseköğretim tarihimizde kurgusu itibariyle bir ilk olan bu burs programı kapsamında üniversitelerimizde şu an yedi ülkeden öğrenci okutulmaktadır.

Yabancı Dil Eğitimi Bursu

Bu bursla devlet üniversitelerinde doktora eğitimini tamamlamış, yabancı dilini geliştirmek isteyen öğretim elemanlarının en az 2, en fazla 6 ay süreyle yurtdışında yabancı dil eğitimi almak üzere görevlendirilmeleri hedeflenmektedir. Burs miktarı 2018 yılı için aylık 2.500 TL'dir.

Araştırma Yapacak Lisansüstü Öğrenciler için Burs

Üniversitelerin araştırma projelerinde görev yapacak lisansüstü öğrencilere ilk kez verilecek ve üniversiteler tarafından organize edilecek yeni destek mekanizması, Temmuz 2017'de yasal bir zeminine kavuştu. Bu yeni düzenleme ile üniversiteler, bilimsel araştırma projeleri (BAP) birimlerince kendi kaynaklarından desteklenen projelerde bursiyer istihdam edebilecekler. Araştırma projelerinde görev alan yüksek lisans öğrencileri için 2018 yılı burs miktarı aylık 1.400 TL, doktora öğrencileri için de aylık 2.100 TL'dir.

VII

YÖK DİJİTAL SİSTEM ÇALIŞMALARI VE VERİ PAYLAŞIMI

Dijital dünya içindeki eğitimciler, öğrenciler, dijital platformlar, dijital verinin analizi ve dijital beceriler, dijital dönüşümün temel bileşenleri olduğu düşüncesinden hareketle yükseköğretim alanında dijital dönüşümü, dijital teknolojilerde yaşanan gelişmelerin yükseköğretimde öğrenciler, öğretim elamanları ve kurumlara yansması önemli görüldüğünden YÖK, bu çalışmalara tedrici olarak başlamış ve ilk aşamada veri paylaşımının dijital ortamda açık ve şeffaf olması yönünde adımlar atarak aşağıdaki sistemleri uygulamaya koymuştur.

► YÖK Atlas

Türk yükseköğretim sistemindeki önlisans ve lisans programları, bu programlara yerleşenlerin geldikleri liseler, iller, bölgeler, cinsiyetleri ve programlarda eğitim veren öğretim üyeleri, belli bir sistem dahilinde ve bir noktadan erişilebilecek şekilde erişime sunulmaktadır. Ayrıca bu sistem, üniversite adaylarının, yükseköğretim kurumu ve meslek tercihi yaparken daha bilinçli tercihler yapabilmesine hizmet etmektedir.

► YÖK Akademik

Türk yükseköğretiminde görev yapan akademisyenlerle ilgili akademik bilgilere ve bilimsel faaliyetlere tek bir noktadan erişim sağlanmaktadır. Bu program ile bilim hayatımızdaki tüm çıktılara ve çalışmalara (kitap, makale, bildiri, patent, proje vb.) tek bir noktadan erişilebilmektedir.

► Ulusal Tez Merkezi

Lisansüstü tezlerin elektronik ortamda toplanması, düzenlenmesi ve erişime açılması konusuna ilişkin 18.06.2018 tarihli yönergeye istinaden artık bu tarihten sonra gizlilik şartı aranmayan bütün tezler erişime açılacaktır. Böylece bilimsel üretim yaygınlık kazanırken intihal de dâhil olmak üzere sisteme otokontrol gelecek ve dolayısıyla tezlerde niteliğin daha öne çıkması sağlanacaktır.

► E-devlet Sistemi Üzerinden Yürütülen İşlemler

Yükseköğretim bilgi sistemi çalışmaları kapsamında artık e-devlet üzerinden denklik başvurusu, öğretim elemanı belgesi doğrulama, öğrenci belgesi doğrulama gibi birçok işlem yapılabilmesi mümkün hale geldi. Denklikte online başvuru ve sorgulamaya geçilmesiyle işlem süreleri ve maliyetleri azaltıldı.

► Üniversitelerde e-Kayıt Dönemi

Yeni YÖK ile birlikte bütün devlet üniversitelerimiz e-kayıta geçti. e-kayıt döneminin başlamasıyla birlikte öğrencilerimiz, ailelerimiz ve çalışanlar için zaman, emek ve kaynak yönünden ciddi tasarruflar sağlandı.

► YÖK Kariyer (Akademik Kariyer Platformu)

Akademik Kariyer Platformu, doktoralı insan kaynağının akademide daha şeffaf ve performans odaklı istihdamına yönelik Yeni YÖK 'ün bir hizmetidir. Bu platform, doktorasını tamamlayanlar için akademik hayatlarını devam ettirmek üzere doğru ve hızlı bir şekilde kadro bulabilmelerine katkı sağlayacak; diğer taraftan yükseköğretim kurumlarının doktoralı öğretim üyesi ihtiyacına da hızlı bir şekilde cevap verecektir. Doktora derecesini almış olan öğretim üyesi adayları ile akademik kadro ihtiyacı olan üniversiteler bu platformda bir araya gelmektedir. Doktora derecesine sahip bireylerin akademik profillerini kaydedebildikleri bu web ara yüzü, üniversitelere geniş bir havuzdan öğretim üyesi temini imkanı sunacaktır.

► YÖK Mobil

Akıllı cihazlara uyumlu YÖK mobil uygulaması ile Türk yükseköğretim sistemi ile ilgili bilgilere dijital ortamda kolayca ulaşılabilmektedir. Yükseköğretim sistemimizde bir ilk olan bu uygulama ile YÖK'ün duyuru ve haberlerine, dergi ve raporlarına, üniversitemizde ortaya konulan tez, kitap, bildiri, makale, patent gibi bütün çıktılara, ayrıca “üniversitemizin öğretim üyesi dışındaki tüm kadro ilanlarına” cep telefonlarına indirilen uygulama ile erişim sağlanabilecektir.

VIII

YÖK KONFERANSLARI VE ÇALIŞTAYLARI

1 YÖK olarak, Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin Sayın Bakanlarını YÖK'te yapılan konferanslarda rektörler, dekanlar, bölüm başkanları, öğretim üyeleri ile bir araya getirmekteyiz. Bakanlarımızın sunumundan sonra akademik konuyla ilgili bilimsel düzeyde müzakere ve soru cevaplı tartışmalar yapılmaktadır. Söz konusu program kapsamında konferanslarımıza katılan Sayın Bakanlarımızın listesi aşağıda sunulmuştur:

- Milli Eğitim Bakanı Sayın İsmet Yılmaz,
- Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ,
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanları Sayın Dr. Fatma Betül Sayan Kaya,
- Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanları Sayın Fikri Işık ve Dr. Faruk Özlü,
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Jülide Sarıeroğlu,
- Dış İşleri Bakanı Sayın Mevlit Çavuşoğlu,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak,
- İç İşleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu,
- Kalkınma Bakanları Sayın Cevdet Yılmaz ve Sayın Lütfi Elvan,
- Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Nabi Avcı,
- Maliye Bakanı Naci Ağbal,
- Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu.
- Sağlık Bakanları Sayın Mehmet Müezzinoğlu ve Sayın Ahmet Demircan,
- Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk Çelik,

Sayın Emine Erdoğan Yükseköğretim Kurulu'nda düzenlenen "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalıştayı"na katıldı ve açılış konuşması yaptı.

Genel Kurmay Başkanımız Orgeneral Sayın Hulusi Akar da YÖK'te rektörlerimiz ile bir araya gelerek "Türkiye ve Dünya: Güvenlik Politikaları ve Eğitim" başlıklı bir konferans verdi ve sonrasında gelen soruları cevapladı.

YÖK'te Makedonya Cumhurbaşkanı Sayın Gjorge Ivanov rektörlerimize "Üçüncü Milenyumda Yükseköğretime Yönelik Zorluklar ve Fırsatlar" başlıklı bir konferans verdi.

2 "Yükseköğretimde politikalar üreten bir kurum" halini almaya başlayan YÖK'ün aldığı kararların sıhhatli ve doğru olması için ilgili paydaşların görüşü önemlidir. Bu düşünce ile YÖK'te Türkiye'nin her tarafındaki üniversitelerden gelen öğretim üyeleri ve ilgili kamu kurumları temsilcileri ile çalıştaylar düzenlenmektedir. Bu çalıştayların raporları, ilgili makamlarla paylaşılmaktadır. Tıpta Uzmanlık, Sağlık Bilimleri Lisansüstü Eğitimi, Hemşirelik, Tıp Eğitiminde İntörnlük, KBRN, Yabancı Dil Hazırlık Eğitimi, Öğretmen Yetiştirme, Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kadınların Mesleki Eğitim ve Kadın İstihdamı, Yükseköğretimden Endüstriye: Nitelikli İnsan Gücü başlıklı çalıştaylar bunların sadece bir kısmıdır.

3 Üniversitelerimiz sadece bilimin üretildiği yerler olmayıp toplumun her alandaki gelişiminde ve dönüşümünde rol oynayan merkezlerdir. Kültür ve sanat faaliyetlerinden yoksun bir bilim hayatı düşünülemez. Bu düşünce ile YÖK tarafından Üniversitelerimizde konusunda önemli çalışmalar yapmış isimlerin davet edildiği, o üniversitenin tüm öğrencilerine açık ve bizzat YÖK Başkanı'nın da katılımı ile "*Kültür ve Sanat Söyleşileri*" başlığı altında her birisi farklı üniversitede olmak üzere İki Ses Bir Dünya: Ümmü Gülsüm ve Feyruz, Müzik ve Toplum, Gençlik ve Tarih, Edebiyata İlham Veren Tarih, Hermesten İtrîye Kainatın Dili: Musiki, Fotoğraf Sanatı, Küreselleşen Dünyada Türkiye: Demokrasi, Güvenlik ve Kimlik, Edebiyat ve Toplumsal Değişme, Osmanlının Kayıp Halkaları başlıklı etkinlikler düzenlendi ve öğretim elemanları ve öğrenciler ile YÖK Başkanı bir araya geldi.

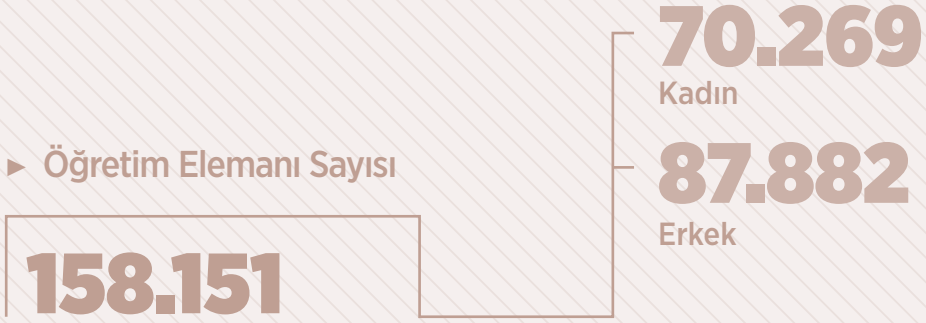
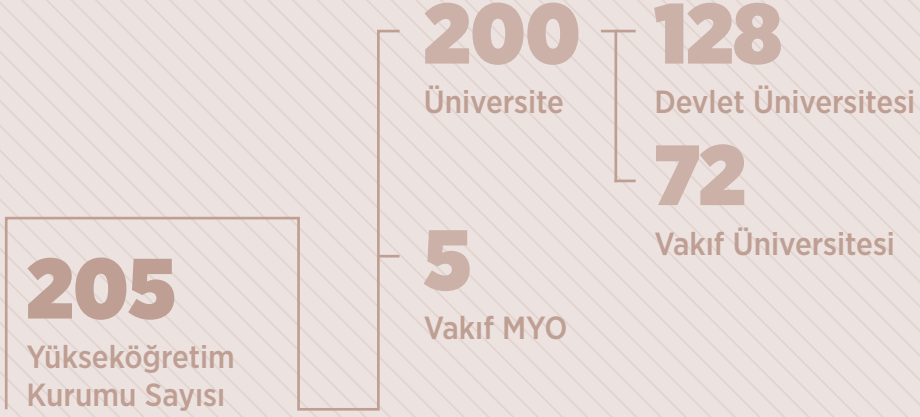

*OMAR (Osmanlı Müziği Araştırma Merkezi) Konseri
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*

Yükseköğretim Kurulu'nda Gerçekleştirilen Çalıştaylar'dan...

- Sağlık Bilimleri Alanında Lisansüstü Eğitim Çalıştay
- Engelsiz Erişim Çalıştay
- Psikoloji Alanında Unvan Ve İstihdam Sorunları Çalıştay
- Yabancı Dil Hazırlık Eğitiminde Kalite Güvencesi Çalıştay
- Hemşirelik Lisans Eğitim Çalıştay
- Tıp Eğitiminde İntörnlük Çalıştay
- Yükseköğretimden Endüstriye: Nitelikli İnsan Gücü Çalıştay
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Üniversite Çalıştay
- Dış Kalite Güvencesi-Türkiye İçi Seçenekler Çalıştay
- Türkiye-İran İlişkilerinde Türkiye'deki İranlı Öğrencilerin Rolü Çalıştay
- KBRN (Kimyasali Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer) Çalıştay
- Türk Yükseköğretiminde Arapça Çalıştay
- Müzik Üniversitesi Arama Konferansı
- Tıp Dallarında Asistan Eğitimi Çalıştay
- Vakıf Yükseköğretim Kurumları Çalıştay
- Türk Dili ve Edebiyatı Çalıştay
- Türkçe ve Türk Kültürü Öğretimi Çalıştay
- Denklik Çalıştay
- Öğretmen Niteliğinin Geliştirilmesi
- Kadınların Mesleki Eğitimi ve Kadın İstihdamı Sempozyumu
- İlim Ahlakından Bilimsel Etiğe Çalıştay
- Eğitimde Kalite için Etkili Öğretmenlik Eğitimi Çalıştay

SAYILARLA TÜRK YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİ

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10
Bilkent / Ankara-Türkiye
0 (312) 298 70 00